

Helytelen döntések nyomában

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 7:3-4; Ezsdrás 9–10;
Nehémiás 13:23-25; 1Korinthus 7:10-17; 2Korinthus 6:14

„és ezt mondtam: Istenem! Szégyenkezem, és nem merem fölemelni arcomat hozzád, Istenem, mert bűneink elborították fejünket, és vétkünk az égig növekedett” (Ezsd 9:6, RÚF).

Ezsdrás és Nehémiás egy olyan közösségben kaptak vezető szerepet, amelyben már megszokottá vált a más népek tagjaival kötött házasság. Ez igencsak aggasztotta mindkettejüket, mivel Istennel való szoros kapcsolatra kívánták vezetni a népet. Tisztában voltak azzal, hogy milyen rossz hatása lehet a hitetlen vagy bálványimádó embereknek Isten népére, hiszen történelmükben láthatták ennek szörnyű hatásait. A kánaánita vallások egész Izraelben elterjedtek, míg már minden magaslaton Baált és Aserát imádták. A pogány házastársak hatása ártalmas volt az izraelita családokra nézve. Bálám azt tanácsolta a moábitáknak, hogy küldjék asszonyaikat az izraelitákhoz, akik biztosan elfordulnak majd Istentől, ha a moábita nők leveszik őket a lábukról. Sajnos igaza lett. Nemcsak a házastársak hatnak egymásra, de az ilyen kapcsolat a gyerekek hitét is befolyásolja.

Mit kezd Ezsdrás és Nehémiás az izraeliták vegyes házasságának helyzetével? Vajon szabad folyást engednek e szokásnak vagy kiállnak ellene? Ezen a héten megnézzük, hogyan viszonyult az említett kérdéshez e két vezető.

NEHÉMIÁS REAKCIÓJA

Miről szól Neh 13:23-25 szakasza? Hogyan magyarázható Nehémiás reakciója az adott helyzetben?

Mivel a gyerekek nem beszéltek arámul (ez volt a fogság idején beszélt nyelv), sem héberül, nem érthették a Szentírás tanítását. Ez komoly problémát jelentett, mert Isten kinyilatkoztatásának ismerete így elferdülhetett, sőt el is tűnhetett volna. Az írástudók és a papok főként arámul magyarázták a Tórárt, hogy az emberek megérthessék a prédikációt. Viszont mivel az anyák Ammon, Asdód vagy Moáb népéhez tartoztak, és elsősorban ők viseltek gondot a gyerekekről, nem meglepő, hogy a gyerekek sem beszéltek atyáik nyelvét. A nyelv, amit beszélünk, hat a fogalmakról alkotott felfogásunkra, ugyanis annak a kultúrának a szókészletét használjuk. A bibliai nyelv ismeretének elvesztése azt is jelentette volna, hogy sajátos identitásuk is odalesz. Ezért Nehémiás számára elképzelhetetlen volt, hogy egész családoknak így megszűnjön a kapcsolata Isten Igéjével – ebből következően pedig az élő Istennel, a héberék Urával is.

Teológusok rámutatnak, hogy Nehémiás az emberek nyilvános megszégyenítéséhez folyamodott, és ez a lépése valószínűleg a szokásos büntetés volt abban a korban. Amikor a szöveg szerint Nehémiás megfeddte és megátkozta őket, ne gondoljuk, hogy illetlen szavakat használt, káromkodott volna, hanem a szövetség átkait olvasta rájuk. *Mózes ötödik könyvének* 28. fejezete felvázolja, hogy milyen átkok terhelik a szövetség megszegőit. Nehémiás valószínűleg a Biblia szavait választotta, hogy ráébressze az embereket tettük helytelenségére és rossz választásuk következményeire.

Nhémiás még arról is beszámol, hogy „*Megvertem közülük néhányat, megtépáztam őket*” (Neh 13:25, ÚRK). Nehogy úgy képzeljük, hogy Nehémiás dühödten, haragos indulatból reagált! Figyelembe kell vennünk, hogy a nyilvános büntetés megszabott formája volt a verés. Csak „*néhányat*” vert így meg, azokat a vezetőket, akik a helytelen viselkedést kiváltották vagy pártolták. Az ilyen cselekedetek a nyilvános megszégyenítés módszerül szolgáltak. Nehémiás biztosítani akarta, hogy az emberek felmérjék döntéseik súlyát és azok következményeit is.

Hogyan reagáljunk, amikor szembesülünk vele, hogy ahogy hiszünk bizonyos dolgokat, az az egyházban helytelenségnek minősül?

NEHÉMIÁS FEDDŐ BESZÉDE

Milyen veszélyekkel jár, ha valaki letér a helyes útról? Neh 13:26-27 szerint miért olyan fontos a bibliai történelem ennek megértéséhez?

A döntései következtében Salamon egyre mélyebbre süllyedt a bűnben. Mondhatjuk úgy is, hogy a saját vesztét okozta, mivel nem engedelmeskedett Isten parancsának, amit Izrael királyainak adott: „*Ne legyen sok felesége, hogy szíve el ne hajoljon*” (5Móz 17:17, RÚF). Salamon élete itt rossz példaként jelenik meg, mert nemcsak hogy több felesége volt, hanem ahogy Nehémiás rámutat, olyan nőket választott, akik nem Istent imádták.

Miért volt igaza Nehémiásnak abban, hogy elmarasztalta a népet a pogányokkal kötött vegyes házasságok miatt? 1Móz 6:1-4; 24:3-4; 28:1-2; 5Móz 7:3-4; 2Kor 6:14

A vegyes házasságok tilalma nem nemzetiségi kérdés, a bálványimádás volt az oka. Bibliai hősök is összekötötték az életüket nem Izraelből származó nőkkel: Mózes feleségül vette a midiánita Cippórát, Boáz pedig Ruthot, aki moábita volt. A vegyes házasságokat érintő tiltás arra az esetre vonatkozik, ha az egyik fél más hitű vagy nem hisz egyáltalán. Az volt a probléma Ezsdrás és Nehémiás korában, hogy az emberek nem akartak istenhívőkkel házasodni. „A házasságra vonatkozó édeni terv... arra szólított, hogy a két fél kiegészítse egymást a lelki dolgokban, a hitben, valamint más fontos értékek tekintetében is” (Richard M. Davidson: *Flame of Yahweh*. Peabody, Mass., 2007, Hendrickson Publishers, 316. o.). Ebben a történetben a pogány feleségek nem döntöttek úgy, hogy elhagyják a bálványimádást. Következésképp Nehémiás talán inkább elszomorodott, mint haragudott a nép választása miatt, mert ez az Isten iránti őszinte elköteleződésük hiányát mutatta.

A Biblia olyan gyakorlati szabályokat tartalmaz, amelyek segítenek megmaradni Isten mellett. Az Úr éppen azért adta ezeket, hogy az életünk a legboldogabb legyen. Az azonos hitűek közötti házasságra szólító paranccsal is az Isten célja, hogy jobb legyen az életünk és bátorítsuk egymást az Ő tiszteletére.

Milyen elveket szűrhetünk le e történetekből ma, amelyek védik a hitünket és a családjaink hitét?

EZSDRÁS REAKCIÓJA

Olvassuk el Ezsdrás 9. fejezetét! Mit tett Ezsdrás, amikor értesült az izraeliták vegyes házasságairól? Ezsd 9:1-2 versében az áll, hogy az emberek nem „különültek el”. Ez a szó még a következő versekben is megtalálható: 1Móz 1:4, 6, 7, 14, 18, 2Móz 26:33, 3Móz 10:10, 11:47. Mire utal ez a szóhasználat a hitetlenekkel való házасodás kérdését illetően?

Többen felvetették Ezsdrásnak a vegyes házasságok kérdését. A kifejezéseik mutatják, amikor felsorolták a különböző utálatos dolgokba bonyolódott népeket, hogy ismerték a Tórát, ugyanis a lista egyenesen a bibliai beszámolókból származik. Érdekes, hogy a polgári vezetők hozták a hírt Ezsdrásnak, mivel még a nép vallási vezetői, a papok és a lévíták is vétkesek voltak e téren.

„Amikor Ezsdrás tanulmányozta a babiloni fogsághoz vezető okokat, rájött, hogy Izrael hitehagyása jórészt a pogány népekkel való összekeveredésükre vezethető vissza. Láta, hogy ha Isten parancsának engedelmeskedve a környező népektől távol tartották volna magukat, sok szomorú és megalázó élménytől megmenekülhettek volna. Most, amikor megtudta, hogy a múlt tanulságai ellenére, fontos személyek át merték hágni a hitehagyás ellen védelmül adott törvényeket, lelke mélyéig megrendült. Isten jóságára gondolt, aki ismét lehetővé tette, hogy népe megvesse lábát ősi földjén. Hálátlanságuk láttán jogos harag öntötte el, és erőt vett rajta a fájdalom” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 384. o.).

Az „elkülönül”, „elválaszt” szavakat egymással ellentétes dolgokra vonatkoztatjuk, szöges ellentéteket jelöl. Szavaikkal az emberek elismerték, hogy korábban is ismerték Isten parancsát a hamis vallásoktól való elkülönülésről, tisztában voltak vele. Egyértelmű volt számukra: senki sem mondhatja, hogy ha egy más hitű társat választ, annak nem lesz hatása sem a házasságra, sem a gyermekei nevelésére. Ekkor már látták, hogy milyen súlyossá vált a helyzet.

Mit tehetünk, hogy őrizzük az otthonunk, a családjunk hitéletét, még ha helytelen döntéseket hoztunk is meg a múltban?

EZSDRÁS CSELEKSZIK

Olvassuk el Ezsdrás 10. fejezetét! Hogyan fogott hozzá Ezsdrás és a többi vezető a vegyes házasságok problémájának kezeléséhez?

Az egész gyűlés együtt elhatározta, hogy elküldik az idegen asszonyokat. Meglepő módon még azok is egyetértettek a tervvel, akik így nőültek – annak a négy férfinak a kivételével, akiket Ezsd 10:15 név szerint megemlít. A zsidók megígérték, hogy elküldik az idegen nőket. A terv végrehajtásához három hónap kellett. Végül száztizenhárom zsidó férfi bocsátotta el a feleségét (Ezsd 10:18-43). A fejezet utolsó verséből (Neh 10:44) pedig kiderül, hogy a vegyes házasságok némelyikében már gyermekek is születtek. Számunkra nem tűnik érthetőnek, sőt helyesnek az, hogy gyerekes családok elküldjék az anyákat. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy egészen sajátos időszak volt ez, amikor Isten újra kezdte kapcsolatát a zsidó néppel, és bizonyos értelemben ők is az Úrral. Radikális döntések kellettek ahhoz, hogy maradéktalanul követhessék Istent. A „különítsétek el magatokat” (*bádal*) (Ezsd 10:11, ÚRK) és „elbocsátják” (*jácá'*) (Ezsd 10:19) szavak másutt nem fordulnak elő a Szentírásban válasra vonatkoztatva. Ezsdrás bizonyára ismerte a válasra általában használt kifejezést, itt mégis más szavakat választott. Nyilvánvalóan nem tekintette érvényesnek a házasságokat, miután kiderült, hogy ezekkel megszegték a Tóra parancsát. Más szóval érvénytelenítették a házasságokat, mivel törvényellenesek voltak. A folyamat az érvénytelen házasságok felbontását jelentette. Arról azonban nincs információ, hogy mi lett az elküldött feleségekkel és gyerekekkel, és milyen hatása volt ennek az intézkedésnek a közösségre. A korabeli szokások szerint az elvált férj felelőssége volt elszállítani a feleségét és a gyermekeit. A feleség normális esetben a szülői házába költözött. Idővel azután egyes zsidó férfiak ismét hajlottak a hitetlenekkel való házasságra, és némelyek talán visszatértek korábban elküldött feleségükhöz. A megoldás ideig-óráig való voltát magyarázhatja az emberi természet, valamint az Isten iránti elköteleződés ciklusainak hullámválása. Be kell ismernünk még nekünk is, ha komoly hívőknek tartjuk magunkat, hogy voltak olyan periódusaink, amikor lanyhult az Isten iránti elköteleződésünk, amikor a hívői életünket inkább hiányosnak lehetett mondani. Sajnos az embernek folyamatos küzdelmet jelent az, hogy Istent helyezze előre.

Mit tapasztaltunk azzal kapcsolatban, hogy „lanyhult az Isten iránti elköteleződésünk”? Mit tanultunk ezekből az esetekből?

MAI HÁZASSÁGOK

Imádkozva gondolja meg az ember, hogy ki lenne a megfelelő társa, és a döntésbe Istent is vonjuk bele! El kell döntenünk azt is, hogy hűek maradunk Isten elveihez, amelyek sok szomorúságtól és bajtól megvédhetnek!

Nézzük meg, hogyan kezelte Pál azt a kérdést, amikor egy keresztény házastársa hitetlen volt! Alaposan tanulmányozzuk 1Kor 7:10-17 szakaszát!

A Bibliában nem találni részletes parancsot arra vonatkozóan, mit tegyünk a más hitűekkel kötött házasság esetén. Nem lenne bölcs dolog az Ige szándékával és elveivel szembehelyezkedve ahhoz ragaszkodni, hogy a hitetlen házastársától való elválás volna a helyes megközelítés, amit Ezsdrás története alapján javasolni kellene. Ezsdrás és Nehémiás helyzete egyszeri eset volt, Isten akarata szerint történt (Ezsd 10:11), mivel ekkor Izrael jövője és egész közösségük vallási élete forgott kockán. Kezdték elveszíteni az identitásukat, hogy ők az élő Isten imádói.

Az egyiptomi Elephantiné szigetén például a zsidó kolónia vezetői (Ezsdrás és Nehémiás korában) engedélyezték a vegyes házasságokat, és hamarosan kialakult egy keverék vallás, Jahve és a pogány Anat istennő kultusza. Az izraeli történések miatt azonban még a messiási vonal is veszélybe került volna. Tehát ez az egyszeri eset nem tekintendő követendő példának arra, hogy fel kellene bontani a házasságokat és családokat, ha hívő hitetlennel házasodik. Viszont ez az eset is példázza, hogy Isten előtt milyen nagy érték a közös hiten alapuló házassági kapcsolat. Sátán örül, ha az ember olyan valakivel köti össze az életét, aki nem bátorítja az Isten tiszteletére, mert tudja, hogyha mindkét fél meggyőződése azonos, erősebb lesz az Istenért végzett missziójuk, mintha csupán az egyikük hűségese.

A Biblia egyértelműen a felemás igában kötött házasság ellen foglalt állást (2Kor 6:14), ugyanakkor más döntések esetén olyan szakaszokat is találunk, amelyekben kegyelmét kiterjeszti a másik félre is. Isten erőt ad a hitetlennel házasságot kötött félnek, hogy hozzá és a házastársához is hű legyen. Isten nem hagy magunkra még akkor sem, ha az akaratával ellentétes döntést hozunk meg, és ha kérjük a segítségét, Ő meg is adja azt. Ez persze nem jelenti azt, hogy csak nyugodtan tegyük, amit akarunk, majd mindentől függetlenül várjuk Isten áldását! Viszont ha szükséghelyzetünkben hozzá fordulunk, alázattal, Ő mindig meghallgat. Isten kegyelme nélkül egyikünk számára sem lenne semmi remény, mivel mind bűnösök vagyunk.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, „Reformáció” c. fejezet, 414-419. o.

„Az isteni megbízásban a kötelesség hitvallásunk fontos része. Isten eszközeiként fel kell használnunk azokat a körülményeket, amelyekkel végrehajthatjuk akaratát. A gyors és határozott cselekvés a megfelelő időben fényes győzelmet arat; a késlekedés és hanyagság következménye kudarc és Isten meggyalázása. Ha az igazság ügyének védelmezői közömbösek és céltalanok, akkor az egyház nemtörődöm, tétlen és szórakozni vágyó lesz; ha azonban az a szent cél tölti be lelküket, hogy Istennek és csakis Neki szolgáljanak, akkor a nép egészséges, bizakodó és lelkes lesz.

Isten Igéje bővülködik meglepő és éles ellentétekben. Egymás mellett található a bűn és a szentség, ezeket látva, az előbbitől őrizkedjünk, az utóbbit pedig tegyük magunkévá. Azok az oldalak, amelyek leírják Szanballat és Tóbiás gyűlölködését, álnokságát és ámulását, leírják Ezsdrás és Nehémiás emelkedettségét, odaszentelődését és önfeláldozását. Mi döntjük el, hogy melyik példát választjuk. Isten parancsai áthágásának félelmes következményeit a Szentírás szembeállítja az engedelmességből származó áldásokkal. Mi magunk döntjük el, hogy a büntetést vagy az örömet választjuk” (i. m. 418. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA:

- 1) A történeteket olvasva egyértelműnek tűnik, hogy az emberek eleve nem vették komolyan Isten hitét, ezért is választottak pogány feleséget. Ezsdrás nem fordított hátat nekik, hanem a változás reményében igyekezett megpirongatni, helyreigazítani őket. Vajon történt igazi változás? A külső tettekkel belülről is megváltoztak volna? Erősödött-e valójában az Istenbe vetett hitük? Mi a bizonyíték arra, hogy sokan nem változtak meg igazán? Mennyire fontos a szívbeli változás? Mit tanulhatunk az ő hibájukból ezzel kapcsolatban?
- 2) Hogyan segíthetünk a gyülekezetünkben azoknak, akik rossz házasságból adódó problémákkal küzdenek?
- 3) Az isteni elvek örökkévalók, tökéletesek, a kultúrák pedig igen eltérőek. Miért kell figyelembe vennünk ezeket a különbségeket, miközben Isten elveit a saját életünkre és helyzetünkre akarjuk alkalmazni?

TARDI SÁNDORNÉ:

KÉT FA

Áll két fa egymás árnyékában.
A szél, a vihar tépázza őket.
Napsugár, szellő közöttük jár.
Hosszú évek óta egymás mellett élnek.

Az egyik fa ága reccsenve letört.
Árnyékában a másiktól,
feléje hajolva, egy új ág kinőtt.
Védik egymást széltől, vihartól.

Formálja őket napfény, szellő,
formálja őket zúgó vihar.
Áll két fa egymás árnyékában
összefonódva, mint két kar.

Már-már egymást átkarolva
őrzi féltőn a másik létét.
Orkán kuszálja lombjukat néha,
s letöri gyengébb ágaik végét.

Ha elül a vihar, újra csöndben állnak.
Hálásan, bátran, némán örülve.
Áll két fa egymás árnyékában.
Egymáson kívül velük ki törődne?

Áll két fa egymás árnyékában...